

ERDELYI MAGYARÁG

Felolós szerkesztő
Zágoni Dezső

Független politikai napilap, megjelenik minden nap. Szerkesztő-
ségi órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea
(Nagyvárad), Piața Mihai Viteazul (Nagypiac) 4. Telefon: 380.

Ara 1 lej

III. évfolyam 163 sz.

1934. június 14.

Csütörtök

2

Két hatalmi csoportra oszlott Európa népe

London, június 12.

A Times párisi levelezője Jettici jugoszláv külügyminiszter párisi látogatásáról ír. Megállapítja, hogy míg a leszerelési konferencia újjászervezése lázasan folyik, addig az államok ellentétes szervezetekbe tömörülnek. Ezek a szervezetek elsősorban katonai célokat szolgálnak. Így igyekszik Franciaország a kisantant stratégiai erősségét fokozni. Franciaország tisztában van azzal, hogy a tulajdonképeni terhet neki kell viselni, de a cél mindenekelőtt annak a kikutatása, hogy a kisantant rendelkezik-e olyan felkészültséggel, amely egy esetleges háború idején helyt tud állani a másik szervezettel szemben, amelynek gócpontjai Németország és Olaszország.

Olaszország és Németország most ismét keresi a régóta megszakadt barátságot, mert most úgy Németország, mint Olaszország előtt nyitottá vált, hogy csakis egymásra számíthatnak és hogy még a legcsekélyebb reményük sem lehet, hogy Franciaországgal vagy szövetségeseivel valamiképp megegyezés jöjjön létre.

A Morning Post szintén erről értekezik és megállapítja, hogy a két ellentétes szervezet egyrészt Szovjetország, Franciaország és a kisantant, míg a másik részből Németország, Olaszország és a központi hatalmak volt szövetségesei.

Anglia minden esetben megtartja függetlenségét, mert nem szeret különbséget tenni. Jugoszlávia további magatartása sem kétséges már, mert amíg nem volt biztos Németországnak Olaszországhoz való közelsége, eddig Jugoszlávia a francia protektorátus ellenére inkább Németországhoz hűtött. Most azonban, mivel a szerb érdekei

éles ellentétben állanak az olasz érdekekkel, Jugoszlávia végleg Franciaországhoz csatlakozik.

A Daily Mail megjegyzi, hogy Franciaország tulajdonképpen teljesen elszigetelve

áll Nyugateurópában és szövetségeseivel már közlekedési útja nincs csak a Földközi tenger. Viszont itt Olaszországgal áll szemben, tehát feltétlen érdeke, hogy Olaszországot semlegessé tegye valamiképpen. Erre használja fel vétőjét az osztrák kérdésben is, mert úgy látja, hogy ameddig Ausztria Olasz- és Németország között van, addig nem képez különösebb nehézséget ennek a semlegességnek a megőrzése.

A kisantant egyezmény szerint

Jugoszlávia nem köteles egyezségre lépni az orosz Szovjettal

Belgrád, június 12.

Szerb politikai körökben igen élénken kommentálják Románia és Csehszlovákia lépését, amellyel elismerték a szovjetet. A jugoszláv kormány most hivatalos nyilatkozatot adott ki, amelyben hangsúlyozza, hogy amit Csehszlovákia és Románia tett ebben az ügyben, az a két állam külön magánügye. A kisantant államok egymás között semmiféle

ilyen egyezséget nem kötöttek, amelyek erre nézve valamilyen kötelezettséget írnanak elő. Mindenesetre a jugoszláv kormány komoly tanulmány tárgyává teszi az ügyet, de döntő lépésre legfeljebb, ha őszre határozza el magát. Külföldi lapok belgrádi tudósítói ezt azzal magyarázzák, hogy a jugoszláv uralkodóházat bizonyos érzelmű kapcsolatok fűzik a cári Oroszországhoz.

Kedvező mederben haladnak a tárgyalások a külföldi hitelezőkkel

Bucuresti, június 12.

Sauceanu aki Párisban tárgyal a külföldi hitelezőkkel, tegnap lépett érintkezésbe telefonon a kormánnyal, amellyel közölte, hogy a hitelezőkkel való tárgyalások ked-

vező mederben haladnak. Valószínűnek tartják, hogy Slavescu pénzügyminiszter nem is utazik Párisba, hanem az egyezményt Sauceanu írja alá.

Borzalmassá válható vasuti katasztrófát há- rított el a mozdony- vezető ébersége

Bucuresti, június 12.

Esetleg borzalmassá válható vasuti katasztrófa bekövetkezését hártotta el egy mozdonyvezető ébersége. A Páscan-Jasi-i vonalon haladó 513-as személyvonat vezetője észrevette, hogy a vasuti sín föl van szedve. Ugyanis az történt, hogy a vasuti öltésen munkások dolgoznak, akik mintegy 60 méter hosszban, javítás közben felszedték a síneket és mint akik jól végezték a dolgukat, ebédelni mentek. Ez alatt az idő alatt haladt el a fentjelzett személyvonat, amelynek vezetője éberségén mulott, hogy borzalmas katasztrófa nem következett be. A mozdonyvezető az utolsó pillanatban fékezett, és megállította a vonatot. — Azonban így is több könnyebb sebesülés történt.

Anglia tovább fejleszti légi haderejét

London, június 12.

A Daily Telegraph feltűnő cikkben foglalkozik az angol légügyi kérdéssel. A legnagyobb meglepetésének ad kifejezést a félhivatalos angol lap, hogy az angol kormány végre belátta azt, hogy a legfontosabb teendői közé tartozik hogy megerősítse Anglia légi haderejét.

Eppen azért a kormány a közeljövőben nagyszabású légiflotta építését kezdi meg. A most következő három év alatt Anglia 50 repülőrajt épít, amely nem kevesebb, mint 600 hadirepülőgépből fog állani.

A Daily Telegraph megjegyzi, hogy Anglia még így sem fogja elérni azt a számot, amellyel Franciaország rendelkezik, mert a jelenlegi helyzet az, hogy amíg Angliának csak 900 harci repülőgépe van, addig Franciaország 1600 hadi repülőgép tulajdonosa, nem is beszélve a szovjetről, a-

melynek több mint 5000 hadirepülőgépe van. Ezért az angol lap annak a sürgős véleményének ad kifejezést, hogy az angol légi haderőt legalább oly erőssé kell tenni, mint amilyen egy esetben ellenséggént álló szomszédos állam légi ereje. A Daily Telegraph ezzel a mondatával nyilvánvalóan Franciaországra gondolt, mert Németországnak elenyészően kevés repülőgépe van. Az is mind kereskedelmi.

Ne cigarettázz a benzin mellett

Bucuresti, június 12.

Simion Prodanovics festő, cigarettája munkájában a benzines tartályba esett. A festő lakása lángbaborult, ő maga súlyos égési sebeket szenvedett.

Lelőtte üldözőjét és öngyilkos lett a gangster

Prága, június 12.

A prágai Rubesová uccai zálogházban ma amerikai stílusú rablótámadást követtek el. Délben egy óra tájban a zálogház helyiségebe belépett egy hatalmas termetű férfi, ki revolverrel a kezében odament a pénztárhoz és kitépte kezéből a készpénzt, amelyben 18.000 korona készpénz volt. A rabló revolverrel sakkban tartotta a zálogház tisztviselőit és az uccára menekült. Az alkalmazottak nyomban utána vetették magukat és látták, mikor a sarkon befordult a szomszédos uccába. Kiabálni kezdtek, egy járőrként a menekülő rabló elé vetette magát és el akarta gáncsolni, a rabló azonban rálőtt üldözőjére, akit jobb combján és hasán találtak a golyók. Slapert ablaktisztítót, a bandita üldözőjét halálos sebesüléssel szállításra vitték be a kórházba. A rabló tovább menekült, de egyre többen utána vetették magukat és a rabló végül kénytelen volt bem menekülni egy házba. Ide senki sem merne követni. Értesítették a rendőrséget, mielőtt azonban a rendőrök megérkeztek volna, a rabló kiszaladt a házból és egy másik házba menekült. Időközben megérkezett a prágai rendőrség motoros készültségre és kivontak a tűzoltók is, mivel eleinte azt hitték, hogy a rabló a háztetőre menekült. Rengeteg járőrként nézte, amikor a tűzoltók végigszaladtak a háztetőkön, de sehol sem találták a rablót. Délután 2 óra volt, amikor a ház egyik félreeső helyén megtalálták a rablót és felszólították, adja meg magát.

Emésztési nehézségek, gyomorfájás, gyomorfájás, csalánkiütés, rosszullet, fejfájás, ideizgalom, álmatlanság esetén a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz megszünteti az emésztési zavarokat, fertőtleníti a gyomrot és a beleket, a vérkeringést helyes útra tereli és felhívja a szellemet. Az egyetem klinikákon végzett kísérletek bizonyítják, hogy alkoholisták a **Ferenc József** víz használata folytán étvágyukat teljesen visszanyerik.

Időjárás

Északnyugati légáramlás, változó felhőzet, helyenként, főleg nyugaton és délen eső és zivatar a nappali hőmérséklet emelkedése, éjjel azonban erős lehűlés.

A perzsa sah Törökországba érkezett

Istambul, június 12.

A perzsa sah tegnap délnél váratlanul átlépte a török határt és gépkocsin folytatva útját Ankara felé. Az erről szóló távirat megkészt és ezért okozott a hír meglepetését. Egyébként Tevfik Rüsdy bey a perzsa sah elé utazott, hogy a fővárosba kísérje.

Sertéspestis Mátészalkán

Mátészalka, június 12.

Ijesztő hírt közöl a mátészalkai elöljáróság. A híres mátészalkai állatvásárt hirtelen be kellett csukni, mert a sertések között pestis ütötte fel a fejét. Legutóbb 1879-ben volt kisebb méretű pestis járvány, amely az állatokat pusztította. A környék remegve gondol arra, hogy a pestis tovább fog terjedni. A hatóságok mindent elkövetnek, hogy a pestis továbbterjedését megakadályozzák.

2 oldal

Erdélyi Magyarország

Június 14.

Minthogy a rabló nem válaszolt, a rendőrség parancsnoka utasította embereit, hogy dobjanak könnybombákat a félreeső helyre. Alig törték be a félreeső hely ablakát, hogy azon át bedobják a könnybombát, amikor lövés dördült el és vér szivárgott a félreeső hely ajtaja mögül. Mire az ajtót kinyitották, a rablóban már alig volt élet. Szájonlőtte magát és halálos sebesüléssel szállításra vitték be a kórházba.

Megmentéséről alig lehet szó. A rablott pénzt a rabló még menekülés közben eldobta és a pénzt az ucán meg is találták.

A kora délutáni órákban a rabló és áldozata a kórházban meghalt. A rablóról ujjlenyomatot vettek és így megállapították, hogy Albrecht György 23 éves rovtomultu betörővel azonos.

Az orosz Szovjet felvételét kéri a Népszövetségbe

Genf, június 12.

Genfi politikai körökben úgy tudják, hogy Szovjetország néhány napon belül hivatalos jegyzéket fog intézni a népszövetségi tanácshoz és kérni fogja felvételét a Népszövetségbe.

Ez a hír általános megdöbbenést keltett azokban az államokban, amelyek még nem

ismerték el a szovjetet, úgymint Svájc, Hollandia, Dánia és Jugoszlávia.

A svájci szövetségi alkancellárt megkérdezték erről az ügyről, aki azt válaszolta, hogy még a kérdés nincs beadva, tehát nem nyilatkozhat arról, hogy mi lesz a svájci szövetségi állam határozata, olyan esetben, amely nem biztos, hogy bekövetkezik.

Életbelépett a CFR.50 százalékos fürdőkedvezménye

Bucuresti, június 12.

A CFR vezérigazgatósága kiadta rendelkezését a fürdőkedvezményekre vonatkozólag. Szeptember 30-ig az összes fürdő- és üdülőhelyekre utazók 50 százalékos kedvezményt élveznek a CFR-en. Ebben az esztendőben a kedvezményt a nyaralók min-

den formalitás nélkül kapják meg, tehát a jegyeket nem kell lepecsételniük és nem kell orvosi bizonyítványt felmutatniuk. A CFR egyetlen feltétele az, hogy a nyaralóknak minimálisan 8 és maximálisan 60 napig kell a fürdő vagy üdülőhelyeken tartózkodniuk. Az utazási kedvezmény már életbe is lépett.

Lelketlen emberek áldozata lett az öreg csavargó

Két deci pálinkáért át akarta uszni a Marost -- de belefulladt

Arad, június 12.

Az újságolvasó közönség bizonyára emlékezik arra a megdöbbentő lelketlen esetre, amikor szórakozni vágyó aradi fiatal emberek néhány évvel ezelőtt egy cigányfiút belefúllasztottak a Maros vizébe. Ez a halálos szerencsétlenség a Neptun fürdő mély uszodájában történt. A fürdőzők közül néhányan, ismert aradi emberek, cigarettával rávették az egész város által ismert és mindig jókedvű cigánygyereket, hogy menjen be a mély vizbe.

A fiú nem tudott uszni és ott a fürdőzők szemeláttára fulladt a vízbe.

Tegnap délután pontosan ez az eset ismétlődött meg a Gloria sportpálya mögött és ez alkalommal egy 55 éves csavargó lelte halálát a szabad Marosban.

Délután 5 óra tájban egy ittas állapotban levő férfire lettek figyelmesek azok, akik a Marospartról nézték a Gloria pályán folyó mérkőzést. A rosszul öltözött ember, aki közvetlenül a Maros szélén állt, felkiáltott a járőrkökhöz és mivel azt hitték, hogy a vízbe akarja vetni magát, többen köréje seregltek. Az illető ekkor a körülötte

állóknak azt mondta, hogy mit fizetnek, ha átussza a Marost. Az egyik néző ekkor két deciliter pálinkát ajánlott fel a részeg embernek arra az esetre, ha átussza a Marost. Egy darabig rendesen uszott, amikor azonban a víz közepe tájára ért, váratlanul hadonászni kezdett a kezeivel és egy-két pillanat múlva már el is merült.

A parton állók eleinte nyugodtan nézték a fudokló embert, amikor azonban észrevették, hogy komolyabb baj történt, valaki

a vízbe ugrott és a partra hozta ki a csavargót, akiben ekkor már nem volt élet.

Az esetről nyomban értesítették a rendőrséget, ahonnan az inspekciós detektív szállt ki a helyszínre, később pedig értesítették a hatósági orvost is. Megállapítást nyert, hogy a vízbe fullt férfit Cigirean Antalnak hívják, 55 éves állandó lakhely nélkül csavargó zsebeinek kikutatása alkalmával mindössze 25 lej aprópénzt találtak nála. Az orvosi megállapítás szerint a halált szívszélhűtés okozta.

A halál nem jött, -- Móda György elébe ment

Az ágy lábához kötött zsineggel fojtotta meg magát egy sacueni földműves

Sacueni, június 12. Óriási az izgalom a kis városkában. — Mindenki csak arról az öngyilkosságról beszél, amelyet tegnap hajnalra virradó éjszaka követett el egy koros, de teljesen nyomorék ember.

Móda György sacueni földműves már évek óta gyógyíthatatlan betegségben szenved. Valamikor igen daltás erőteljes ember volt Móda, akit egy szomorú napon szélütés ért. Móda, aki nagyon szerette az életet és mindene volt a munka, kétségbeesve vette észre, hogy betegsége miatt semmit sem dolgozhat. Kétségbeesésében egyre-másra felkereste az orvosokat és tőlük várta a segítséget. De hiába. Az orvosok igen súlyos természetű és makacs szélhűdést állapítottak meg. Móda György azonban még mindig remélt. Hitte, hogy egyszer ismét olyan lesz, mint régen volt: erős, munkabíró.

Az évek azonban gyorsan multak és Móda György állapotában nemhogy javulás állott volna be, hanem betegsége egyre rosszabbodott és egy szép napon ágyának dőlt, ahonnan mozdulni sem tudott. A család csak emelgetéssel tudott Móda Györgyön segíteni mert a beteg emberben annyi erő sem volt, hogy önmagától megmozduljon.

Ugyilátszik, Móda György is tudta már, hogy menthetetlen, mert az utóbbi hónapokban sokszor emlegette, hogy jobb lenne már meghalni. A családja sirva nézte a valamikor ép, egészséges ember birkózását a halállal, amelyet Móda György hiába kívánt, követelt, — csak nem jött el érte.

Ha nem jön a halál, Móda György megéle.

A hozzátartozói az utóbbi időben azt vették észre Móda Györgyön, hogy senki sem akar szembenézni. Enni is alig akart. Egyszer azt kérte, hogy fordítsák kifelé, mert így jobb. A hozzátartozói teljesítették a kívánságát. Egy napon zsineget szorongatott a kezében. A család tagjai rosszat sejtettek és elvették tőle a zsineget.

És ettől kezdve még inkább vigyáztak rá. De aki halálba akar menni, azt hiába vigyázzák. Így volt ez Móda Györggyel is, akiért nem jött el ugyan a halál, hát elment elibe maga Móda György.

Tegnap reggel az ágy mellett összevert fejével, nyakán egy cukorspárgával, holtan találták meg Móda Györgyöt.

Hogyan történhetett az öngyilkosság.

A család tagjai megrendülve álltak körül Móda György kihűlt tetemét és elesdálkodtak azon, hogy az évek óta magával tehetetlen öregember miként jöhetett le az

ágyból és hogyan követte el az öngyilkosságot.

Az öngyilkosság valószínűleg így történt:

Móda György valahonnan zsineget szerzett. Az éjszaka folyamán irtózatosszerű erőfeszítéssel leászott az ágyról, a zsineget az ágy lábához kötötte, míg a zsineg másik végére hurkot köthetett és a nyakába akasztotta. Most következhetett el a legszörnyűbb pillanat, harc a halállal, amelyik ed-

dig nem jött.

Borzasztó erőlködéssel a fejét addig verte a földhöz, közben állandóan húzta a zsineget, amíg annyira a torokká szorult a zsineg, hogy megfojtotta. Így találták meg reggelre Móda Györgyöt, aki hosszas harc után le tudta győzni a halált. Sacueni népe megdöbbenéssel vette tudomásul az öngyilkosságot és az egész község lakossága megrendülve áll Móda György holtteste körül.

Megindult az új tombola

Lapunk tegnapi számával kezdetet vette legújabb tombola akciónk, ismét 100 ajándék nyereménnyel. Mindazon olvasók, akik 20 lapfejet 1--20 sorszámmal összegyűjtenek, résztvesznek a tombolában és külön regényajándékot is kapnak 4 lei költség ellenében.

Most befejeződött tombolánk lapfejei már beküldhetők és a tombolajegyek átvethetők.

Múlt héten lejárt tombolánk folytatógos nyerői a következők:

8192 Özv. Schupiter Miklósné Reghin, női ruhaanyag.

3550 Magyar János Oradea, Colonia Jonas, hat személyes vízeskészlet.

3786 Özv. Majer Lajosné, Sacueni, vá-

szon cipő.

2994 László János Mercurea Ciuc, hat darab férfi zsebkendő.

2440 Kincses József Oradea, Hotel Metropol 2 kg. cukor.

3762 Deniskó Márton Tileagd, hat személyes likőrkészlet.

3781 Szeghalmi Lajos Episcopia, hat személyes boroskészlet.

10897 Pallag Józsefné Oradea, Str. Wilson 53. 6 személyes vízes készlet.

8469 Zrinyi János, Oradea Delta gyár, 3 darab szappan.

8732 Dávidovits Lipót Oradea Strada Cuza Voda 57. csavaros irón.

Várjuk a további nyerők jelentkezését.

Eltűnt, vagy megölték?

Sokmillió sikkasztással vádolja a szovjet Pogány József egykori magyar népbiztost

Budapest, június 12.

A napokban érkezett haza Oroszországból egy budapesti kereskedő, aki közel két hónapot töltött Moszkvában bizonyos kereskedelmi kapcsolatok megteremtése céljából. Moszkvai tartózkodása alatt igen sok érdekes dolgot tudott meg a magyarországi kommunizmus egykori főszereplőinek sorsáról.

Gábor Andor, a kitűnő humorista a moszkvai népkönyvtár vezérigazgatója

lett. Czöbel Ernő volt bécsi követ a moszkvai Marx-Engels-intézet aligazgatója. Szabados Sándor volt budapesti újságíró a műkincsek bizottságának vezetőjévé nevezték ki. Magyar Lajos a szovjet külpolitikai megbízottja és a legfőbb kommunista komité tagja. Magyar Lajos fia, a 17 éves Magyar István Piscator mellett filmrendezést tanult.

Kun Béla pedig különféle megbízatásokkal utazgat Európa egyik fővárosából a másikba.

A legérdekesebb információt azonban Pogány Józsefről, az egykori hadügyi népbiztostól hallotta Moszkvában a budapesti kereskedő. Pogány József egyike volt a magyarországi kommunizmus legtöbb szereplő tagjainak. A kommunizmus bukása után először Bécsben tartózkodott, majd Amerikába ment, Newyorkban telepedett le és az amerikai magyarokat próbálta a kommunista párt számára megszervezni. — Emiatt ki is utasították Amerikából, ké-

sőbb azonban ismét lehetővé tették a számára, hogy az Egyesült Államok területére lépjen. Közben Moszkvában tartózkodott, ahol kidolgozták az amerikai propaganda újabb tervezetét, amelynek végrehajtásával Pogány Józsefet bízták meg.

Pogány József az orosz cári család koronaékszereiből három darab rendkívül nagy értékű briliánskövet kapott azzal, hogy értékesítse őket és azok árából fedezze az agitációs költségeket.

Ennek mintegy másfél esztendeje. Azóta teljesen nyoma veszett Pogány Józsefnek. A koronaékszerekkel együtt, melyeknek értékét 7—800.000 dollárra becsülik. Moszkvában különböző hírek vannak elterjedve. Egyesek azt állítják, hogy Pogány megváltoztatta a nevét, Délamerikában nagy farmot vásárolt magának és a szovjettől el-sikkasztott pénzen új életet kezdett. Mások viszont úgy tudják, hogy Pogány Józsefet meggyilkolták és kirabolták. Maga a szovjet sem veszi félvállról az esetet. Egész Európában, sőt Amerikában is ügynökök kutatnak az egykori magyar népbiztos után. Ezerszáma sokszorosították az arcképét és küldték szét a világ minden részébe a komintern ügynökeinek, hogy próbáljanak nyomára akadni.

Érdekes, hogy Pogány József magyarországi rokonai sem hallottak több mint másfél év óta a sikkasztással vádolt népbiztostól.

RADIOMŰSOR

SZERDA

Bucuresti. 12: Lemezek 13.40: Könyvű lemezek 18: Jonescu zenekar 19.45: Lemezek 20.15: Zongora, klarinét és csellótrio 21 Alexandrescu Aurél énekel 21.30: Szarvas Antal Adorján hegedül 22.30: Vendégzöli zene.

Budapest. 6.45: torna Utána: gramofon 9.45: Hírek. 10: Felolvasás, közben gramofon. 12: Harangszó. Bodrics Béla cigányzenekara. 12.30: Hírek. 13.30: Hangverseny 14.40: Hírek. 15.30: Diákléletről. 16: Előadás 16.45: Hírek. 17: Felolvasás. 17.30: Hangverseny. 18: Előadás. 18.30: Hangverseny. 19.40: Előadás. 20.10: Gramofon. 21.30: Palasztrina kórus. 22.25. Cigányzene. 23.25: Jazz zene.

3 oldal

Erdélyi Magyarok

Június 14

A világbajnokság válogatottja

Páris, június 12.

A párisi L. Auto munkatársa összeállította a világbajnoki mezőny válogatott csapatát. Az érdekes összeállítás a következő: Planicka cseh, Quincoces spanyol,

Sesta osztrák, Wagner osztrák, Szlics magyar, Van Heel svéd, Guaita olasz, Regueiro Langara spanyolok, Nejedly cseh, Orsi olasz.

Befejeződtek a Davis Cup elődöntői

Páris, június 12.

A DC elődöntői befejeződtek Franciaország, Ausztrália, Olaszország és Csehszlovákia győztek és jutottak tovább. A franciák az ausztrálokkal, az olaszok a csehekkel kerülnek szembe a középdöntőben. Eredmények:

Páris: Franciaország—Németország 3:2 (Borotra Boussus E.—Cramm, Denker N. 5:4 6:2 6:4 10:8, Cramm N.—Boussus F. 6:1, 6:0 0:6 6:0. Merlin F.—Nouerney N. 6:4 7:5 6:2)

Prága: Csehszlovákia—Új Zéland 4:1

(Malfroy, Hopman U. Z.—Menzel, Hechet Cs. 7:5 6:4 7:5. Menzel Cs.—Malfroy U. Z. 6:2 6:0 6:1. Hechet Cs.—Andrews U. Z. 6:1 6:1 6:0.)

Eastbourne: Ausztrália—Japán 4:1. Crawford, Quist A.—Yamagishi, Nishimura J. 6:1 6:0 4:6 9:7. Fujikura J.—Mc. Grath A. 6:4 5:7 6:2 8:6. Turnhull A.—Yamagishi J. 6:4 7:5 9:7.

Róma: Olaszország—Svájc 5:0 (Taroni, Quintalle O.—Aeschlimann, Steiner Sv. 0:6 0:6 6:3 6:3 6:4. Az utolsó két egyest is az olaszok nyerték.)

Mit sérelmez az Unirea Tricolor az UDR elleni óvása ügyében

Bucuresti, június 12.

Amikor pénteken este kihírdették a labdarúgó szövetségben a román kupa-bizottság határozatát az Unirea Tricolor felbevezése ügyében az UDR meccse ellen, amely mint ismeretes, elutasította a bucarestii egyesület keresetét, Lucescu, a klub elnöke nem fogadta nagy nyugodtsággal az ítéletet. Parázs vita keletkezett Lucescu és Luchide között, akit az előbbi azzal vádolt, hogy már előre elintéztetnek tekintette ezt az óvási ügyet. Itt jelentem ki az újságírók előtt — kiáltotta Lucescu, hogy Luchide ur ez előtt 4 nappal már közölte az egyik újságíróval, aki most kampányt vezet a Bindea-ügyben, a szövetség ellen, hogy az Unirea Tricolor biztosan elveszti az óvását.

Nem fáj a mérkőzés elvesztése, mert ha meg is nyertem volna, nem álltam volna ki. Csak azt akartam bizonyítani, hogy tévedett a bíró és nem járt el a szabályoknak megfelelően. De micsoda ítélet az, amelyet már négy nappal a meghozatala előtt, ha bizalmasan is, de leközöl Luchide főtitkár, a vizsgálóbíró elnöke egy újságírónak. Természetes, hogy megfelebbezem. Kíváncsi vagyok, hogyan lehet olyan ítéletet hozni, mely merőben ellenkezik a szabályokkal.

A szenvedélyes vita sokáig tartott még a szövetségben.

Külön érdekessége volt azonban ennek, hogy Luchide és Lucescu ezuttal első ízben kaptak össze a nagy nyilvánosság, illetve az újságírók előtt.

Lucescu és Zamora, a spanyol csodakapus

Bucuresti, június 12.

Mint ismeretes, Lucescu Miklós, a bucarestii Unirea Tricolor népszerű elnöke a világbajnokság alkalmával, mint a román válogatott kísérője, Olaszországban tartózkodott. Lucescu felhasználta ezt az utját, hogy újabb bombacsapatokkal kössön szerződéseket bucarestii vendégjátékokra.

Együttal végignézte a hírhedt olasz-spanyol meccset is, melyről még most is a legnagyobb elragadtatás hangján beszél.

„Sohasem fogom elfelejteni a spanyolok kapusát, Zamorát — meséli — akinek a védeke a legnagyobb benyomást keltette bennem az egész világbajnokságból. Látni kellett volna azt az öreg, rutinos játékost, amint a legfékevesztettebb harc közepette is imponáló nyugalommal irányította saját védelmét és közben maga a legnagyobb csodákat művelte a kapujában. Nem sokat mozgott, ellenben a szédületes olasz bombákat, melyeket képtelenség lett volna fogni, egyszerű mozdulatokkal öklözte ki. Egymásután vagy háromat. Csak az öklét tartotta oda hidegvérrel és a már góinak látszó lövés messze szállt ki a kapu elé. — Egy újabb gyilkos lövést pedig egyhetyben

allva a balkezeiben kapott el, mint valami legyet.”

Miért nem szerződött le, ha olyan nagyon tetszett? kérdezte valaki tréfásan a bucarestii futballvezértől.

„Még mit nem — felelte Lucescu — tárgyalni sem mertem volna vele. Olyan árák vannak odakint, hogy beleszédültem. Hol vagyunk mi még azoktól. Az Ambrosiana csekély 750 ezer leit kért két bucarestii meccsért és még így is csak nagy rábeszéléssel jött volna. Hát ettől inkább eltekintettem.”

Kérje mindenütt a
GOLF borotva-pengét!
az acélipar legképeletesebb alkotása
és öröme lesz a borotválkozásban.
Vezérképviselői: Friedman Armin Oradea
Promenad Eminescu 15.

Bucurestibe ügyes lapárusok felvételre jó keresettel. Jelentkezni Bucarestiben, Balcan Press, Str. Cobalcescu 29, vagy a adóhivatalban.

Most arcra bukott, lihegve maradt fekve, mindjobban elterülve a földön. És az alak mögött Claire még egy másik mozgó alakot pillantott meg. Lopakodva, óvatosan ment utána egy sovány erdei farkas. Néha előbb rejtött és körüljárta az embert, hol az egyik, oldalról, hol a másiktól. Aztán megállt — majd ismét közelebb jött. Clairen a borzadály hidege futott végig. Első gondolata az volt, hogy nyilat tart készen, ha az a gyűlöletes árny ismét előbbre jön. De mintha valami megbénította volna tagjait. Dermesztő iszonyat és boldogság keverődött lelkében. Mert most már megismerte a másik alakot: Grimshaw volt.

Kiáltani akart neki, de hang nem jött a torkára. Aztán magával sodorta a vágy, hogy odafusson és felemelje, de lábai felmondták a szolgálatot. Csak ült, mint valami szikladarab, térdai közt tartva szatyrárt és gyámoltalanul básméskodott a férfire, aki időről-időre kinlódva vonzolta magát előre a kanyargó ösvényen.

Végre mégis tudott kiáltani. Mintha eddig beleszorult volna a hang, úgy visított fel a sikolya. A mászó alak felült és kábultan hunyorgatott a sáros homlokába s szemébe lógó haja alól a hang felé. Aztán fejét csóválva tovább mászott a csapáson. De amikor Claire másodszer kiáltott, megállt és egyenesen a szürke lány felé nézett, aki az ugyancsak szürke szikla előtt állt. Sovány arcára a megdöbbenés ült ki, amelyet nyomon követett a kétely arkifejezése. Végigsimította véres kezével homlokát és megint rázta a fejét egyik oldalról a másikra. Aztán megint Claire felé nézett és meglátta a lány két karját, amelyet az könyörgőn, üdözlőn, hívón nyújtott feléje.

Lassan feltápaszkodott — szemét nem vette le a szürkeprémes lányról, aki a bizonytalan árnyékban állt.

— Clannie! — kiáltotta rekedt, remegő hangon. A lány szemét előntötte a könny.

Odafutott hozzá és térdreest előtte, mert a férfi ismét összerogyott és a szemében valami különös drámai volt, mikor megzöcollt:

— Azt hittem, meghalt! — suttogta rekedten, nehézkesen és kinyújtotta kezét, hogy megérintse Clairet. Ujjai szorosan fogták a lány karját, mintha meg akarna bizonyosodni felőle, hogy husból-vérből való, megtapintható nő van előtte. — Azt hittem, meghalt! — ismételte és remegő kezét Claire vállára tette.

Claire a vállára nehezedő kéz sujának engedve, lassan Grimshaw felé hajolt. Gyámoltalan kis síkollyal rogyott melléje, míg arcát odanyomta a férfi arcához és végül Grimshaw borzas fejét a kebléhez szoritotta. Valami sajátos, anyás módon tartotta ott. — Édes egyetlenem, mindenem! — suttogta leheletszerűen. Mohón szoritotta magához a férfi fejét, magánkivül ismételve: — Mindenem, drágám, hát visszajött hozzám!

Aztán lehanyatlottak a karjai és ottan ült, míg egész testén átfutott a remegés. Ugy nézett a férfi arcába, mintha most látta életében először. És látta, hogy ebben az elgyötört arcban milyen mély nyomokat hagyott a szenvedés. Meglátta benne a nagy egyedülvalóságot, a nagy bánatot, amitől a Claire lélegzete elállt.

— Megsebesült? — kérdezte Claire a hogy végignézte a férfi rongyos mokasziniba bujtatott lábán, amely tehetetlenül feküdt a földön.

— Nem fontos — tiltakozott Grimshaw, akit megzavartak a lány könnyei, amelyeket feltartóztatlanul ömlöttek szeméből — Semmi sem fontos már!

(Folytatjuk)

Erdélyi Magyarság

Június 14.

4 oldal

Titulescu nyilatkozik a román-orosz egyezmény jelentőségéről

A külügyminiszter felajánlja Magyarországnak is a baráti kapcsolatokat

Bucuresti, junius 12.
Titulescu Miklós külügyminiszter tegnap délután 3 órakor az Orient expresszel megérkezett Bucurestibe. A külügyminiszter jó hangulatban volt és a pályaudvarról Tătarescu lakására hajtatott, hol hosszabb

megbeszélést folytatott a miniszterelnökkel. A délután folyamán Titulescu kihallgatáson jelent meg a királynál és az uralkodónak részletesen beszámolt a megegyezés részleteiről.

— A most létrejött egyezmény mindkét ország szempontjából valóban örömdetes esemény. Pártunk és különösen mi, mint magánemberek is, már évek óta dolgozunk ennek a megegyezésnek érdekében. A jelenlegi örömdetes politikai esemény szentesíti az általunk régebben kezdeményezett politikát. A részleteket még nem ismerem, de nem kételkedem abban, hogy az ország érdekeit érintő függő kérdések megfelelő és kielégítő módon nyertek megoldást. Nagy sikere alkalmából melegen üdvözljük Titulescu külügyminisztert.

A Tempo értesítése szerint Románia moszkvai meghatalmazott minisztere Gitta Davila washingtoni követ lesz, aki 1928-ban már járt Moszkvában hivatalos küldetésben. A diplomáciai képviselő felállításának megtörténte után megkezdik a Dnyeszter hidjának ujjaépítését.

Titulescu külügyminiszter nyilatkozik

Bucuresti, junius 12.
Titulescu külügyminiszter délután hat órakor, miután a királyi palotából távozott, a következő érdekes nyilatkozatot adta a szovjettel való diplomáciai kapcsolatok felvételéről a sajtó képviselőinek:

— Minden komoly külpolitika mindegyik szomszédos államokkal való jó viszonyra törekszik. Románia mindent megteszt eddig is, hogy jó kapcsolatai a szomszédos államokkal kifejlődjenek. Három szomszédunkkal — Csehszlovákiával, Jugoszláviával és Lengyelországgal — szövetséget kötöttünk. Bulgáriával viszonyunk a legkelégítőbb és szilárd meggyőződés, hogy ez a kapcsolat állandó fejlődésnek néz elébe

Szükségtelen hozzátennem, hogy sokra becsüljük a jószomszédi és baráti kapcsolatokat Magyarországgal is és örömmel fogadunk minden olyan akciót, amely ennek megteremtésére irányul.

A külügyminiszter ezután rámutatott arra, hogy milyen nagy horderejű a keleti szomszédunkkal való megegyezés.

— A multban Oroszországgal való kapcsolataink abnormális jellege nyomást fogott a külpolitikára. A Szocialista Szovjet Köztársaságok Uniójával kötött egyezmény egyik legfontosabb pontja, mely

a nemzeti területet biztonságba helyezi minden háború, minden invázió és általában minden erőszakos cselekménnyel szemben.

Az egyezményben a Szocialista Szovjet Köztársaságok Uniójának kormánya által vállalt békés kötelezettség nem vonhat egyebet maga után, mint Románia és Oroszország kapcsolatainak normalizálását. Boldogan hallgattuk Litvinovot, amikor Genfben kijelentette, hogy az, aki a másik területét követeli vissza, háborúra gondol, mert senki sem hajlandó területét másnak a maga jóvoltából átengedni. Ugyancsak boldogok voltunk, amikor a kiváló külügyi népbiztos a szavainak tapsolhattunk, hogy a Szovjet rendkívül morális erőt hoz magával, egy százhetven milliós állam erejét, amely egyre nő és amely végleg szakított a katonai hódítások, zsákmányolások és annexiók politikájával és fennállásának 16 éve alatt biztonságát adta békeszeretetének. Ami Romániát illeti, mi sem követünk más célt és meggyőződésünk, hogy ama napon, amikor megpecsételtük a végleges és sérthetetlen békét a Szovjettel, egyuttal felvettük az orosz néppel az évszázadokig zavartalan barátság fonalát, amelyet nem zavartak háborúk. Nyilatkozatomat ezekkel a szavakkal fejezem be:

Uj és reményteljes korszak kezdődik.

Politikai körökben szenzáció erejével hatott a Neamul Romanesc-nek az a cikke, amelyet Iorga írt alá és amelyben gratulál Titulescunak. Iorga ugyanis eddig mindig ólesen bírálta a külügyminiszter tevékenységét. A Gareta úgy tudja, hogy

Románia moszkvai követévé Inculetz külügyminisztert nevezik ki.

A régi Oroszországban élt és ismerő a

forradalmi Oroszországot is. Ez a hír azonban még megerősítésre szorul.

A Lupta jelentése szerint a Szovjet rövidesen konzulátust állít fel Chisineu, Iasi, Cernauti és Cluj városokban.

Az Oroszországgal megkötött egyezményrel kapcsolatban az Universul több politikustól közöl nyilatkozatot.

Maniu Gyula a megegyezésről a következőket jelentette ki:

MI AZ,

ami bőrét üdévé, frissé, fiatalossá varázsolja?

A FLOREAL arckrém hatása páratlan!

Vezérképviselő: DROGUERIA „CENTRALA” Oradea Telefon 6-56.

Timisoarai urilány tragédiája a Begán

Timisoara, junius 12.
Megdöbbentő tragédia történt tegnap a Begán. Rosner Lili Rosner Jenő volt módosi malomtulajdonos 19 éves leánya, aki na-

gyobb társasággal kirándulásra indult, a csónakból a Begába zuhant és megfulladt. A tragédia híre futótüzként terjedt el a városban és mindenütt mély részvétet keletett.

Megsemmisítette a legfelsőbb katonai bíróság a timisoarai hadbíróság egyik ítéletét

Bucurestii, junius 12.
A legfelsőbb katonai bíróság ma foglalkozott Gavallér Lajos volt salontai református lelkész ügyével, akit tudvalevőleg a hadbíróság államelleni izgatás címén két évi fogházra ítélte. Az iratok áttanulmá-

nyozása után a legfelsőbb katonai büntető-törvénykönyv értelmében a katonai kuria új ítéletet nem hozhat, áttette az ügyet a craiovai hadbírósághoz új ítélethezatal végett.

Magyarország és Olaszország csak megfigyelőként vesz részt a leszerelés további munkájában

Genf, junius 12.
A leszerelési konferencia legújabb eseménye, amely a létrejött szovjet-román megegyezés hírére követte, hétfőn az esti órákban következett be. A konferencia magyar delegációjának főmegbízottja, Tancos tábornok bejelentette, hogy a magyar delegáció a biztonság elvének egyenlő alkalmazását kívánja. Addig is hangsúlyozottan kijelentette, hogy a magyar delegáció csak mint megfigyelő vesz részt a további tanácskozásokon.

azonnal csatlakozott az olasz delegáció vezetője is, aki a maga részéről ugyancsak hangsúlyozta, hogy a biztonság elvét a fegyverkezések egyenjogúsításánál is legelső sorban kell alkalmazni. Mindaddig, amíg ez nem következik be, Olaszország is csak megfigyelőként vesz részt a leszerelési értekezleten.

Az új világpolitikai fordulat élénk kommentárokat ad alkalmat egész Európában.

A magyar fődelegátus bejelentéséhez

5 oldal

Erdélyi Magyarok

Junius 14

Átfestette-e Dumitrescu tábornok a khaki-színű posztót kékké?

Bucuresti, június 12.

Az *Universul* nem áll meg annál, hogy egynehány panamáját leleplezze Dumitrescu tábornoknak, a csendőrség főfelügyelőjének hanem tovább folytatja végkimerülésig azt a támadást, amelybe belekezdett. Most kilencvenezer méter posztó-panamáról rántja le a leplet és nyílt kérdéseket tesz fel a hadügyminiszteriumnak. A következőket írja:

— Dumitrescu tábornok, igen leleményes a gyümölcsöt hozó eszmékben, a múlt év őszén néhány tízezer méter katonai posztón akart keresni. A posztó arra volt szánva, hogy a csendőrség hadifelszerelését kiegészítse. Ezt használta fel Dumitrescu tábornok, amikor arra hivatkozva, hogy múlt évben igen leredukálták a csendőrség költségvetését és nem tudták kellőleg pótolni a hadifelszereléseket.

— Természetesen, hogy ezek az alapok ugyanazt a sorsot kapták osztályrészül, mint az előbbieket, amelyeket Dumitrescu tábornok Parvulescu ezredessel, Teodorescu őrnaggyal és Crivat ezredessel együtt tüntetett el, úgy hogy soha sem tudták kielégíteni a csendőrség szükségletét.

— A szállítottakkal már nem lehetett többé üzletet kötni, mert Dumitrescu ezeket sem fizette ki, holott mindig kapott erre kitűzést, tehát a becsapott szállítók nem voltak addig hajlandók újabb anyagot bocsájtani a csendőrség részére, ameddig az óriási összegekre menő számlákat a csendőrség ki nem egyenlíti.

— Dumitrescu tábornok megtudta valami úton, hogy a hadügyminiszteriumnak van bizonyos mennyiségű fölösleges posztója. Ezt akarta most kicsikarni a miniszterintől. Ezért a következő igen épületes levelet küldötte a hadügyminiszteriumnak:

"No. 22.635 din 5 Sept. 1933."

A csendőrség főfelügyelőségétől a hadügyminiszteriumnak.

Van szerencsém a következőket jelenteni:

Mivel az 1933. korosztályhoz tartozó újoncok bevonulására a május 2-án a belügyminiszteriumban tartott konferencián, a melyen az Önök kiküldöttei is jelen voltak, úgy határoztunk, hogy az újoncokat a hadikészültség anyagából fogjuk felszerelni.

Ezeknek az anyagoknak a kiegészítését ebben az évben kellene végrehajtani azonban a főfelügyelőség nem tudja ezt végrehajtani, mert az 1933—34-es költségvetés oly kicsi, hogy a folyó szükségleteket sem tudjuk fedezni belőle.

Ezen kívül a nyilvános árveréseken, amelyet a csendőrség főparancsnoksága tartott, egyetlen szállító sem volt hajlandó ad-

dig továbbszállításokat eszközölni, ameddig a hátralevő adósságokat ki nem fizetjük nekik.

Ebben a helyzetben, tekintve, hogy Önöknek van a szükséges felül is kakiszerű posztójuk, azért tisztelettel kérjük, hogy engedélyezzék 90.000 (kilencvenezer) méter posztó kiosztását a csendőrség részére. Ugyanezt kérte a belügyminiszterium is a mi felkérésünkre.

A posztót csakis arra fogjuk felhasználni, hogy a hadiállományt egészítsük ki annál is inkább, mert a csapatruházat nem kakis, hanem kék.

Abban az esetben, ha ezt nem áll módjában teljesíteni, úgy sajnálattal ki kell jelentenem, hogy képtelenek vagyunk 1933-ban a hadiállományt a rendesre kiegészítenünk.

Inspector general: Dumitrescu tábornok.

Dumitrescu tábornoknak ebben a levélben van elég fiktív ok és elég fenyegetés. Azonban a hadügyminiszteriumban, ahol úgy látszik, már akkor tudomást szereztek Dumitrescu tábornok manipulációjáról, egy levélben tudomására adták a tábornok úrnak, hogy az ő ígérete nem elég, mert csak abban az esetben hajlandók adni nem 90 ezer, hanem csak huszezer méter kakis posztót, ha a belügyminiszterium ugyanazokat a kötelezettségeket teszi, mint tette azt Dumitrescu tábornok.

Eppen ezért a hadügyminiszterium a következő rövid, de velős levelet küldte Dumitrescu tábornoknak:

"Az ön riportjából kivettük, hogy egy kötelezettséget tett, hogy az 1934—35. évi költségvetésből vissza fogják téríteni azt a 20 ezer méter posztót, amelyet mi hajlandók vagyunk bizonyos feltételek mellett kölcsönözni.

Mivel azonban az önök költségvetése része a belügyminiszterium költségvetésének csak abban az esetben tudjuk a kölcsönt megadni, ha a belügyminiszterium teszi meg ugyanazokat a kötelezettségeket, amelyeket ön tesz. És abban a kérő levélben a belügyminiszterium írja meg, hogy milyenféle posztókat küldjünk a 20 ezer méterben.

Motas tábornok

A hadügyminiszteriumnak ez az elővigyázatossága bizonyítja, hogy Dumitrescu tábornok szavának és ígéreteinek már nem volt semmi értéke.

Az *Universul* most ismét követeli, hogy a vizsgálatot terjesszék ki erre a dologra is.

— Vizsgálják ki, — írja az *Universul* — 1. Mennyi posztót kapott a csendőrség a hadügyminiszteriumtól? 2. Mi történt ezzel a posztóval? 3. Vajjon ezt a kakis posztót nem festette át Dumitrescu tábornok kék posztóvá?

Jég verte el Arad-Hegyalját Galambtojás nagyságu jég pusztított egyes helyeken

Siria, június 12.

Hatalmas jégverés pusztított ma délelőtt Sirian. Fél 1 óra tájban megeredt az eső, a melyet néhány pillanat múlva jég váltott fel. Eleinte mogyorószem, később pedig már galambtojás nagyságu jég esett. A jégverés szerencsére a községnek egy részében pusztított csupán, még pedig a római katolikus templomtól a Galsa felé eső részen. A jégverés tovább húzódott Galsa felé és a két községre mintegy 20 percen keresztül szakadt a jég. A lakosság körében nagy izga-

lom keletkezett, mert nemcsak a szőlőkben, de a gyümölcsösökben és a veteményesekben is nagy károk vannak. Szemtanuk elbeszélése szerint a jégverés ebben a két községben oly heves volt, hogy a jégeső ideje alatt lehetetlen volt az utcára kimenni. Mikor a jégverés megszűnt, az utcákat 15—20 centiméter magasságban borította a jég. Az eddigi becslések szerint az átlagos kár 30 százalékos, egyes helyeken azonban az egész szőlő és gyümölcsstermés elpusztult.

Egy Doftanáról megszökött rab fényes nappal kirabolt egy sofőrt

Bucuresti, június 12.

Izgalmas rablótámadás történt pénteken a fővárosban. Egy Doftanáról megszökött fegyenc fényes nappal kifosztott egy sofőrt.

Pénteken délután 5 órakor egy idegen vette bérbe a Dorobanti ucca sarkán álló egyik taxit. Amikor kiértek a város határába, az ismeretlen hirtelen ráugrott a sofőrré és kényszerítette, hogy álljon meg. A sofőr megállította az autót és odaadta a 300 leírt, ami nála volt. Miután az ismeretlen így kifosztotta, leszállította a sofőrt a volán mellől, ő maga ült be az autóban és az álmélkodó sofőr szeméi elől eltűnt a gépkocsival.

Igy az áldozat gyalog indult neki Bucurestinek és a rendőrségen jelentette az eset-

et, ahol megindították a nyomozást a bandita kézrekerítésére.

Pénteken éjjel érdekes körülmények között sikerült elfogni a rablót Coman Pável doftanai fegyenc személyében, akit 10 évi kényszermunkára ítéltek a Bucuresti esküdtszék és aki pár héttel ezelőtt megszökött a börtönből.

Coman, ahogy kiszabadult, elment Bucurestibe, megfogadta a sofőrt és kirabolta. A rablott autóval Buzau felé vette útját és betért a városba. Közben azonban a központi rendőrség értesítette az összes városokat és így Coman Pávelt, ahogy belépett a városba, felismerték és letartóztatták. A szökött fegyencet átadták a központi szigürancának, ahol megindították az eljárást Coman Pável ellen, aki így 10 év helyett 15 évvel többet fog ülni a fegyházban.

APROHIRDETÉSEK

Befőzéshez hólágpapír, celofánpapír és zsinag kapható Pásztor Ede papíráruházában Oradea, Mihai Viteazul 4. szám.

Makulatura ujságpapír kapható nagyban és kicsinyben Pásztor Ede papíráruházában, Oradea, Piata Mihai Viteazul 4.

Ügyes lapárusokat jó keresettel egy helyben, mint Erdély minden nagyobb városában felvesszünk az Erdélyi Magyarország árusításához. Jelentkezni lehet a megbízottaknál és a kiadóhivatalban.

Lakbérleti szerződés blanketták kaphatók Pásztor Ede papíráruházában, Oradea, Piata Mihai Viteazul 4.

A KONVERZIÓS TÖRVÉNY magyar fordításban kapható lapunk kiadóhivatalában. Ára 25 lei.

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA